

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/962

KARAR NO : 1981/608

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendindeki süre ve (b) bendindeki bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davaların Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Cuma Ülger ve 32 arkadaşı

O L A Y : Balıkesir'deki Necati Eğitim Enstitüsü'nde sağ görüşe mensup ve ülkücüler olarak tanınan sanık öğrencilerin de içinde bulunduğu kalabalık bir grup 17.5.1978 günü, 3.dersten sonra terör yaratarak okula gelmelerini ve okumalarını engellemek amacıyla sınıflardaki sol görüşlü diğer öğrencilere saldırmışlar; kavga çıkmış, yaralananlar olmuş ve öğrencilerden Nabel Engin bıçaklanarak öldürülmüş, okulda kapı, pencere ve sıralar kırılmıştır.

1- Balıkesir C.Savcılığınca, 19.5.1978 günlü iddianameyle sanık Ali Kurt ve 19 arkadaşı hakkında adam öldürme, öldürmeye teşebbüs, toplu ızzar ve öğrenim özgürlüğünü engellemek suçlarından kamu davası açılmış, bu dava Balıkesir Ağır Ceza Mahkemesi'nin 78-188 esasına kayıt edilmiştir.

2- Balıkesir C.Savcılığınca 31.5.1978 günlü ek iddianameyle aynı olaydan ötürü sanık Semsettin Şahin ve 11 arkadaşı hakkında aynı suçlardan kamu davası açılmış, bu dava da Balıkesir Ağır Ceza Mahkemesi'nin 78/199 esasına kaydedilmiş ve sonradan mahkemedeki 78/188 esasta kayıtlı dava ile birleştirilmiştir.

Balıkesir Ağır Ceza Mahkemesi'nin 78/188 esasında kayıtlı olan bu dava, Yargıtay 3. Dairesi'nin 11.8.1978 günlü kararıyla C.M.U.Y.nın 14. maddesi uyarınca kamu güvenliği nedeniyle Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'ne nakledilmiş ve Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'nin 78/230 esasına kaydedilmiştir.

3- Balıkesir C.Savcılığınca 4.1.1979 günü ek iddianameyle aynı olaydan ötürü, sanık Hasan Baskı Özkan hakkında aynı suçlardan kamu davası açılmış, bu dava Balıkesir Ağır Ceza Mahkemesi'nin 79/8 esasına kayıtlı iken 7.5.1979 gününde Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'nin 78/230 esasında kayıtlı bulunan dava ile irtibatı nedeniyle birleştirilmesi ne karar verilmiştir.

A- Hatay Ağır Ceza Mahkemesi, 3.4.1980 gününde, esas 1978/230, karar 1980/71 sayılı ile: Atılı suçların, sıkıyönetim ilânına neden olan suçlar kapsamında olduğu ve 20.2

1980 gününde Hatay İli'nde de sıkıyönetim ilân edildiği, davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş ve dosyayı Adana-Kahramanmaraş-Gaziantep-Adıyaman-Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne göndermiştir.

Adana-Kahramanmaraş-Gaziantep-Adıyaman ve Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 17.7.1980 gününde, 1980/267-104 sayı ile: Suçların Balıkesir İli'nde işlendiği, İzmir İli'nde de sıkıyönetim ilân edilmiş olduğu, suç yerinin İzmir'e yakın bulunduğu gerekçesiyle yetkisizlik kararı verip dosyayı İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne göndermiştir.

B- İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi, 29.9.1980 gününde, 1980/217-75 sayı ile: Sanıklara atılı suçların, sıkıyönetim ilânından önceki üç ayın dışında işlendiği ve sıkıyönetim mahkemelerindeki herhangi bir dava ile bağlantısı bulunmadığı nedeniyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, Hatay Ağır Ceza Mahkemesi ile İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Royacıoğlu'nun Başkanlığında, Fethi Özduval, İsmail Oğuz, Şeref Tolungüç, Orhan Erdem, Y. İsmet Ayer ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı 19.10.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Hüseyin Çakıroğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ile Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Canioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Demir Akarsu'nun aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra görüşleri görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlar, Balıkesir İli'ni de kapsamına alan ve 12.9.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden önce 17.5.1978 gününde Balıkesir İli'nde işlenmiştir.

Görüş ayrılığından kaynaklanan ve anayasal hakların başında yer alan yaşam hakları ve ayrıca eğitim ve öğretim hürriyetine yönelik olan suç, Millî Güvenlik Konseyi 7 numaralı kararının 4. maddesi kapsamında ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu açıktır.

Suçların, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendinde belirlenen üç aylık süre dışında işlenmesine ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak amaç içerisinde örgütsel ve organik bağlantılı olarak işlendiğini gösteren dosyada kanıt bulunmamasına göre, anılan maddenin (b) bendindeki bağlantı koşulu da gerçekleşmediğinden, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'nin 3.4.1980 günlü, esas 1978/230, karar 1980/71 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 19.10.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu



Üye

Fethi Üzdural



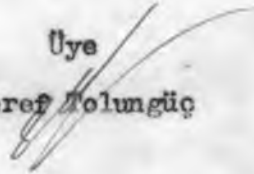
Üye

İsmail Oğuz



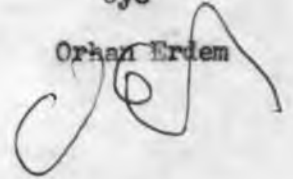
Üye

Şeref Tolungüç



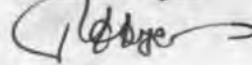
Üye

Orhan Erdem



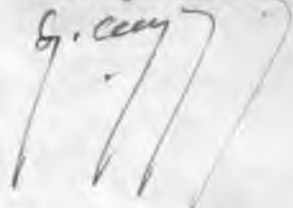
Üye

Y. İsmet Ayer



Üye

Hasan Çelikkale



Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

